

Finanțat de
Uniunea Europeană

JURNALISMUL DE MEDIU

Ghid practic pentru studenți

DESPRE ACEST GHID

Această broșură este realizată de Asociația Jurnaliștilor de Mediu din Moldova cu sprijinul proiectului Uniunii Europene „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, implementat de PNUD.

Broșura are rolul să sprijine studenții care fac primii pași în abordarea subiectelor de mediu în jurnalism.

Conținutul materialului aparține autorilor și nu reflectă în mod neapărat viziunea Uniunii Europene și a PNUD.

Autoare: Lilia Curchi, jurnalistă de mediu, instructoare în domeniul jurnalismului de mediu

Pentru cine este acest ghid?

Studenți la jurnalism și comunicare aflați la început de drum, interesați să înțeleagă cum se documentează și se explică subiectele de mediu.

INTRODUCERE

De ce jurnalism de mediu?

Problemele de mediu nu sunt subiecte de nișă.

Ele influențează sănătatea populației, economia, securitatea alimentară, accesul la resurse naturale și calitatea vieții.

De multe ori, efectele acestora nu sunt imediate, ci apar în timp, se acumulează și depășesc granițele administrative sau naționale.

Jurnalismul de mediu are rolul de a explica aceste procese complexe, de a conecta datele științifice cu realitatea cotidiană și de a traduce limbajul tehnic într-un mesaj clar și relevant pentru publicul larg.

Jurnalismul de mediu explică legătura dintre deciziile de azi și consecințele de mâine.

Ce este jurnalismul de mediu?

Jurnalismul de mediu este un domeniu interdisciplinar, situat la intersecția dintre știință, politică publică, economie, sănătate și drepturile omului. Un subiect de mediu nu este niciodată izolat, deoarece implică decizii administrative, interese economice și consecințe sociale.

Specificul acestui tip de jurnalism constă în faptul că efectele problemelor de mediu sunt adesea ascunse sau întârziate, iar impactul lor poate fi resimțit pe termen lung și la distanță de locul unde s-au produs cauzele inițiale.

Jurnalismul de mediu se află la intersecția dintre:

- știință
- politici publice
- economie
- sănătate
- drepturile omului.

întârziate

ascunse

resimțite la distanță

De reținut:

Efectele problemelor de mediu sunt adesea întârziate, ascunse sau resimțite la distanță.

Este jurnalismul de mediu dificil?

Reflectarea subiectelor de mediu presupune un nivel ridicat de documentare și responsabilitate. Jurnalistul se confruntă frecvent cu date tehnice, statistici, legislație complexă și poziții contradictorii ale diferiților actori implicați.

Lipsa transparenței instituționale, presiunile economice sau politice și folosirea incorectă a termenilor pot conduce la erori de informare și la pierderea credibilității jurnalistice.

Reflectarea subiectelor de mediu presupune documentare riguroasă pentru a înțelege și corela:

- date tehnice și statistici,
- legislație complexă,
- poziții contradictorii,
- presiuni politice sau economice.

Folosirea incorectă a termenilor sau lipsa documentării pot duce la erori grave de informare.

Valorile jurnalismului de mediu

Curiozitatea

Jurnalistul de mediu trebuie să pună întrebări, să caute explicații suplimentare și să nu se oprească la primul răspuns primit.

Onestitatea

Informațiile trebuie tratate cu bună-credință, dar și cu spirit critic, indiferent de sursa lor.

Adevărul și interesul public

Prioritatea este informarea corectă a publicului și apărarea interesului public, nu promovarea intereselor politice sau economice.

Interesul real pentru mediu

Este necesar de a analiza impactul asupra naturii și a oamenilor, pentru o abordare responsabilă.

Un jurnalist de mediu nu este activist, dar nici indiferent.

Principii de bază în jurnalismul de mediu

Jurnalismul de mediu presupune detașare profesională, abordare nepărtinitoare și verificarea informației din surse multiple. Atunci când sursele se contrazic, jurnalistul trebuie să revină asupra faptelor și să evite concluziile grăbite.

Este importantă și atenția la riscuri – juridice, etice sau de securitate – care pot apărea în procesul de documentare.

Aplică:

- **detașare profesională**
- **abordare nepărtinitoare**
- **verificarea informației din mai multe surse**
- **atenție la riscuri juridice, etice sau de securitate.**

Unde găsim subiecte de mediu

Subiectele de mediu pot fi identificate:

- în comunități
- în rapoarte și studii
- în sesizările venite și partea cetățenilor.
- în presa locală și națională
- în activitatea instituțiilor publice și ONG-urilor

Domenii precum gestionarea deșeurilor, calitatea apei, tăierile de arbori, energia durabilă sau agricultura oferă exemple relevante despre modul în care deciziile publice și comportamentele umane influențează mediul și viața oamenilor.

Exemple de domenii pentru viitoare subiecte de top:

- deșeuri
- apă
- păduri
- energie
- agricultură
- climă.

Cum alegem subiectele relevante

Un subiect devine **relevant** atunci când:

- este aproape de public;
- are impact direct asupra vieții oamenilor;
- este actual sau explică un fenomen recurent;
- aduce un unghi nou.

Relevanța apare atunci când publicul se regăsește în subiect.

Contextul contează

Anumite subiecte de mediu devin relevante doar într-un context specific. Fenomenele sezoniere, crizele climatice, schimbările legislative sau investițiile publice pot transforma o problemă mai veche într-un subiect actual.

Contextualizarea corectă ajută publicul să înțeleagă cauzele și consecințele unui fenomen, nu doar efectele sale imediate.

Un subiect de mediu capătă sens doar dacă este explicat în context:

Fără context, informația rămâne incompletă.

- sezonier,
- legislativ,
- economic,
- social,
- impact asupra sănătății.

Identificarea și utilizarea surselor

O documentare corectă presupune:

- surse oficiale;
- experți independenți;
- organizații neguvernamentale;
- persoane și comunități direct afectate.

Unde găsești experți?

- Baza de date AJMTEM – www.ajmte.md conține o listă de experți relevanți pe diferite domenii, precum și organizațiile de mediu active.
- De asemenea, toate instituțiile de mediu le găsești pe pagina Ministerului Mediului – www.mediu.gov.md.

Documentarea corectă

O bună documentare presupune consultarea:

- legislației naționale și europene
- strategiilor și politicilor de mediu
- rapoartelor oficiale și independente
- statisticilor relevante.

Datele trebuie explicate clar
și puse în context local.

Cum explicăm pe înțelesul publicului

În materialele sale,
jurnalistul de mediu:

- evită limbajul tehnic
- folosește exemple concrete
- explică impactul direct
- leagă informația de viața de zi cu zi.

Traducerea limbajului tehnic într-un mesaj clar este una dintre cele mai importante competențe ale jurnalistului de mediu. Gândește-te la cititorul tău și explică problema pe înțelesul lui.

Greșeli frecvente

Desigur că trebuie să fim atenți când scriem despre mediu.

Fiți atenți la:

- preluarea necritică a comunicatelor
- lipsa surselor alternative
- generalizări fără date
- ignorarea contextului local.

Evitarea acestor erori contribuie la creșterea calității și credibilității materialelor jurnalistice.

Atenție la termeni

Utilizarea corectă a termenilor este esențială în jurnalismul de mediu.

Confuzia noțiunilor sau folosirea unui limbaj imprecis poate schimba sensul materialului și induce publicul în eroare.

Jurnalistul trebuie să verifice definițiile și cadrul legal al termenilor utilizați înainte de publicare.

De consultat:

Cum scriem corect despre mediu?

Ghid pentru viitori jurnaliști de mediu:

evităm greșelile frecvente

| United Nations Development Programme

Confuzii frecvente:

tăiere

vs.

defrișare

schimbări climatice

vs.

încălzire globală

reciclare

vs.

reutilizare

deșeu

vs.

gunoi

Jurnalism de soluții

Pe lângă prezentarea problemelor, jurnalismul de mediu poate oferi și perspective constructive. Exemplele de bune practici, inițiativele locale și soluțiile aplicabile pot inspira publicul și pot încuraja implicarea civică.

Consultă site-ul Ecopresa.md și găsește pentru inspirație rubrica „Povești din Ecomunitate”.

Checklist pentru studenți

- ✓ Am verificat informația din cel puțin două surse
- ✓ Am consultat un expert
- ✓ Am inclus vocile celor afectați
- ✓ Am explicat impactul asupra oamenilor
- ✓ Am explicat impactul asupra publicului
- ✓ Am folosit corect termenii.

Despre AJMTEM și Centrul de Consultanță și Instruire de Mediu

Asociația Jurnaliștilor de Mediu din Republica Moldova (AJMTEM) este o organizație profesională dedicată informării de mediu în țară. AJMTEM deține și coordonează Centrul de consultanță și instruire, care oferă suport specializat jurnaliștilor, studenților și profesioniștilor interesați de domeniul mediului și comunicării.

Activități și servicii:

Instruiri pentru studenți și profesioniști:

De-a lungul anilor, am organizat cursuri și traininguri axate pe informarea corectă și responsabilă despre problemele de mediu.

Ateliere și întâlniri pentru presa de mediu:

Jurnaliștii beneficiază de sesiuni de instruire și vizite în redacții, pentru aprofundarea subiectelor de mediu și dezvoltarea competențelor de comunicare.

Consultanță jurnalistică:

Oferim sprijin în realizarea materialelor, recomandă experți și oferă perspective noi pentru o acoperire profesională și echilibrată a temelor de mediu.

Echipa multidisciplinară:

Avem o echipă de specialiști în jurnalism, jurnalism de mediu, PR și comunicare, design, psihologie și experți de mediu, pentru a răspunde complexității domeniului.

Tematici de instruire:

Printre domeniile abordate se numără jurnalismul de mediu, producerea de conținut (comunicate, reportaje, comunicare pe social-media etc.), campanii de informare, organizare de evenimente, strategii de comunicare, bugetare participativă, transparență și implicare civică.

JURNALISMUL DE MEDIU

Ghid practic pentru studenți

Contact:

AJMTEM – Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism
Ecologic din Republica Moldova

Email: ajmtem@gmail.com

Website: www.ajmte.md

Facebook:

facebook.com/AsociatiaJurnalistilordeMediu

Finanțat de
Uniunea Europeană

